

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/23/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4316204514
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lýdia Gálisová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2025:4316204514.3

Uznesenie

7 25Co/23/2025

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a členov senátu JUDr. Márie Malíkovej a Mgr. Mareka Janigloša v spore žalobcu: Poľnohospodárske družstvo so sídlom v Žemberovciach, so sídlom 935 02 Žemberovce, IČO: 00 195 413, zastúpeného: JUDr. Ivan Cambel, advokát so sídlom Kpt. Nálepku 1559/34, 937 01 Želiezovce, proti žalovanej: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. E. XXX/XXX, XXX XX F., o určenie neplatnosti odstúpenia od nájomnej zmluvy, o odvolaní žalovanej proti výroku II. a III. uznesenia Okresného súdu Levice zo dňa 20. marca 2025 pod č.k. 11C/115/2016-428, takto

rozhodol:

7 25Co/23/2025
Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom II. a III. výroku potvrdzuje.

Žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

7 25Co/23/2025

1.1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie prvým výrokom rozhodol, že v konaní pokračuje. Druhým výrokom konanie zastavil a tretím priznal žalovanej voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 144 ods. 1, § 145 ods. 1, § 146 ods. 1, 2, § 165 ods. 1, 2, § 256 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 CSP.

1.2. Uviedol, že v predmetnej veci sa vedie konanie v spore žalobcu proti žalovanej o určenie neplatnosti odstúpenia od nájomnej zmluvy. Uznesením č.k. 11C/115/2016-217 z 30.10.2023 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Nitre č.k. 12Co/163/2019-317 súd konanie prerušil do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Levice pod sp.zn. 12C/3/2018, pretože výsledok konania by mohol mať vplyv na meritórne rozhodnutie v prebiehajúcom konaní. Konanie vedené pod sp.zn. 12C/3/2018 bolo právoplatne skončené rozsudkom z 18.01.2024 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č.k. 25Co/50/2024-810 z 19.02.2025, preto odpadla prekážka, pre ktorú bolo konanie prerušené.

1.3. Žalobca podaním doručeným súdu dňa 17.03.2025 oznámil právoplatné skončenie súvisiaceho konania a uviedol, že žalobu berie v celom rozsahu späť a to z dôvodov, že nájomná zmluva č. 3366/09 zo dňa 31.12.2007, uzavretá medzi Poľnohospodárskym družstvom so sídlom v Žemberovciach a A. B., o užívaní predmetných pozemkov, bola podľa právoplatného rozhodnutia Okresného súdu Levice sp.zn. 12C/3/2018 uzavretá platne ale zanikla uplynutím doby, na ktorú bola uzatvorená (31.12.2023) a A. B. uzatvorila novú nájomnú zmluvu na predmetné pozemky s inou osobou. Zároveň žiadal zaviazat žalovanú zaplatiť trovy konania. Žalobca vo fáze konania pred predbežným prejednaním sporu alebo otvorením pojednávania podal podanie, ktoré obsahuje zrozumiteľný, jednoznačný a bezpodmienečný prejav vôle vziať žalobu v celom rozsahu späť, teda ide o účinné späťvzatie žaloby s riadnymi procesnoprávnymi účinkami. Keďže vzal žalobu späť v celom rozsahu skôr, než sa začalo predbežné

prejednanie sporu alebo pojednávanie, súd by podľa § 146 ods. 1 CSP nemohol prihliadnuť ani na prípadný nesúhlas žalovanej so späťvzatím žaloby. Považoval za nevhodné podľa čl. 17 CSP späťvzatie žaloby žalovanej doručovať na vyjadrenie, pretože na jej nesúhlas by nemohol akokoľvek prihliadať a teda by nebol spôsobilý ovplyvniť rozhodnutie súdu o späťvzatí žaloby. Súčasne nejde o spor, v ktorom by určitý spôsob vzťahu medzi stranami vyplýval z osobitného predpisu. Preto konanie podľa § 145 ods. 1 CSP zastavil.

1.4. Keďže uznesenie o zastavení konania je rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, rozhodol aj o nároku na náhradu trov konania. K späťvzatí žaloby došlo z dôvodu, že konanie pod sp.zn. 12C/3/2018, pre ktoré bolo predmetné konanie prerušené a v ktorom sa riešila otázka, ktorá mala pre rozhodnutie v predmetnom konaní podstatný význam, bolo právoplatne skončené tak, že súd žalobu zamietol. Žalobca odôvodnil späťvzatie žaloby iba odkazom na právoplatne skončené konanie vedené pod sp. zn. 12C/3/2018. K späťvzatí žaloby zo strany žalobcu nedošlo pre správanie žalovanej, teda zastavenie konania zaviniť žalobca, preto jeho návrh na priznanie mu trov konania považoval za nedôvodný. Vzhľadom k tomu priznal žalovanej voči žalobcovi, ktorý procesne zaviniť zastavenie konania podľa § 256 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O vrátení pomernej časti zaplateného súdneho poplatku bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia.

2. Žalovaná podala proti uzneseniu súdu prvej inštancie v zákonnej lehote odvolanie. Namietala, že konanie vedené na Okresnom súde Levice pod sp.zn. 12C/3/2018 nepojednávalo o tom, čo je obsahom žaloby v predmetnej veci, teda či odstúpenie od nájmovej zmluvy č. 3366/09 bolo zákonné alebo nezákonné, alebo či dala vôbec nejaké odstúpenie. Rozhodnutím vo veci sp.zn. 12C/3/2018 nebol vyriešený a ukončený vzťah a spor zakladajúci predmetnú žalobu, preto žiadala v konaní pokračovať a rozhodnúť vo veci. Od času podania žaloby do vyhlásenia uznesenia o prerušení sudca nekonal. Žaloba je podaná účelovo, tak aby nemohla konať v tom, na čom sa 29.01.2016 dohodli. V tom čase mal žalobca k dispozícii písomné odstúpenie od zmluvy.

3.1. Žalobca sa k odvolaniu žalovanej písomne vyjadril a uviedol, že súd dôvodne zastavil konanie po tom, čo vzal žalobu späť v celom rozsahu. V danom prípade súhlas žalovanej k späťvzatí žaloby nie je potrebný, pretože vzal žalobu späť vo fáze konania pred predbežným prejednaním sporu alebo pred otvorením pojednávania vo veci samej. Svojim odvolaním žalovaná nespochybnila procesné právo žalobcu na späťvzatie žaloby, jej odvolanie považoval za zmätočné a nepreskúmateľné. Napadnuté rozhodnutie navrhol potvrdiť v II. výroku a priznať mu voči žalovanej náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

4. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou sporu v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 355 ods. 1, § 359 CSP), a zistení, že spĺňa náležitosti ustanovenia § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), vec prejednal. Dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné a preto uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom II. a III. výroku ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

5. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

6. Podľa § 144 CSP, žalobca môže vziať žalobu späť.

7. Podľa § 145 ods. 1 CSP, ak je žaloba vzatá späť celkom, súd konanie zastaví. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia, ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzatí žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

8.1. Podľa § 146 ods. 1 CSP, súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatí žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie.

8.2. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia, súhlas žalovaného je potrebný vždy, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

9. Odvolací súd konštatuje, že sporovému konaniu dominuje dispozičný princíp. V zmysle ustanovenia § 156 CSP, konanie sa začína doručením žaloby, prípadne návrhu na nariadenie neodkladného alebo zabezpečovacieho opatrenia súdu. Začatie sporu ex offa nie je možné. Žalobca ako dominus litis disponuje po začatí konania právom vziať žalobu späť a v prípade splnenia zákonných podmienok tým dosiahnuť zastavenie konania alebo jeho časti bez meritórneho rozhodnutia (§ 145 CSP). Ide súčasne o úkon fakultatívny, keďže žiadne ustanovenie právneho poriadku neukladá žalobcovi povinnosť vziať podanú žalobu späť za akýchkoľvek podmienok. Z hľadiska procesnej autonómie nie je žalobca nijako obmedzený vo výkone svojho práva vziať žalobu späť, ak konanie ešte nebolo právoplatne skončené.

10. Späťvzatie žaloby je striktné procesným úkonom, ktorý súd posudzuje vždy podľa obsahu. Rozhodujúci je pritom prejav vôle žalobcu, ktorým je súd viazaný. Účinky späťvzatia žaloby nastávajú jeho doručením súdu. Späťvzatie žaloby nemôže žalobca odvolať ani iným spôsobom negovať jeho právne následky.

11. Odvolací súd považoval za preukázané, že úkon žalobcu, ktorým vzal svoju žalobu účinne späť, viedol bezprostredne k zastaveniu konania voči žalovanej. K námietkam odvolateľky je potrebné zdôrazniť, že späťvzatie je jednostranným procesným úkonom účastníka konania, ktorým žalobca prejavuje svoju vôľu nepokračovať v konaní s úmyslom dosiahnuť jeho zastavenie. Späťvzatie žaloby je výlučne slobodná vôľa žalobcu ako pána sporu. Súd zároveň nemôže skúmať vnútornú pohnútku žalobcu vedúcu k späťvzatiu žaloby, ktorej výsledkom je zastavenie konania a následné nepokračovanie konania majúceho za dôsledok skutočnosť, že sa už vec sama neprejednáva.

12. Predmetný spor sa začal podaním žaloby o určenie neplatnosti odstúpenia od nájomnej zmluvy, doručenej súdu prvej inštancie dňa 21.03.2016. Skôr ako došlo k prvému pojednávaniu, resp. predbežnému prejednaniu veci, žalobca podal návrh na prerušenie konania podľa § 164 CSP a súd pojednávanie odročil na neurčito. Po písomnom vyjadrení žalovanej súd rozhodol uznesením zo dňa 22.01.2019 pod č.k. 11C/115/2016-217 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre zo dňa 30.09.2019 pod č.k. 12Co/163/2019-317 (ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 27.11.2019) tak, že prerušuje konanie až do právoplatného skončenia sporu vedeného na Okresnom súde Levice pod sp.zn. 12C/3/2018. Dňa 17.03.2015 doručil žalobca súdu späťvzatie žaloby, o ktorom rozhodol súd prvej inštancie napadnutým uznesením, ktoré je v žalovanej napadnutých výrokoch II. a III. predmetom prieskumu odvolacím súdom.

13.1. Z obsahu spisového materiálu je zrejmé, že predtým ako došlo k uskutočneniu procesného úkonu späťvzatia žaloby, nedošlo ani k predbežnému prejednaniu veci a ani k začatiu prvého pojednávania s prednesením žaloby bez ohľadu na to, že bol stanovený jeho termín. Prvé pojednávanie v tejto veci sa teda malo uskutočniť dňa 28.09.2018, no hneď po procesných úkonoch súdu v zmysle § 180 CSP (zistenie prítomnosti predvolaných osôb) a § 178 ods. 2 (zachovanie lehoty na prípravu pojednávania) došlo k návrhu na prerušenie konania žalobcom a k odročeniu pojednávania na neurčito za účelom rozhodnutia o tomto návrhu. Následne vzal dňa 17.03.2025 žalobca žalobu späť a súd prvej inštancie rozhodol napadnutým uznesením.

13.2. Keďže nedošlo k predneseniu podstatného obsahu žaloby žalobcom, resp. k oboznámeniu sa s obsahom žaloby zo strany súdu, nedošlo z procesného hľadiska ku kvalifikovanému začatiu prvého pojednávania. Právna teória s okamihom začatia prvého pojednávania spája jeho otvorenie po uskutočnení legitimačných úkonov súdu v zmysle § 180 CSP a prednesenie podstatného obsahu žaloby žalobcom, resp. oboznámenie s jej obsahom súdom, ak by súd pojednával v neprítomnosti žalobcu a jeho zástupcu. Z dôvodu, že ku kvalifikovanému začatiu pojednávania pred späťvzatím žaloby nedošlo, došlo len k legitimačným úkonom súdu a následnému odročeniu pojednávania, na rozhodnutie vo veci bolo potrebné aplikovať ustanovenie § 146 ods. 1 druhej vety CSP a na nesúhlas žalovanej so späťvzatím žaloby súd nesmel prihliadať. Žalovaná strana totiž výnimočne nemá procesné oprávnenie vyjadriť nesúhlas so späťvzatím žaloby vtedy, ak k nemu došlo skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu alebo pojednávanie. Súd prvej inštancie tak správne nežiadal prípadný súhlas žalovanej so späťvzatím žaloby. Súd by ani nemohol na prípadný nesúhlas žalovanej so späťvzatím žaloby a zastavením konania prihliadnuť, aj keby šlo o potenciálne relevantný nesúhlas. K uvedenému právnomu záveru odvolací súd dospel nielen v súlade s právnou teóriou, ale aj s prihliadnutím na judikatúru najvyšších súdnych autorít, ktorá rovnako považuje za prvé pojednávanie iba také pojednávanie, na ktorom došlo k prejednaniu veci, resp. na ktorom došlo aspoň k prednesom účastníkov (strán sporu) vo veci samej.

13.3. Pojem pojednávanie nie je v Civilnom sporovom poriadku definovaný. Najvyšší súd Slovenskej republiky v stanovisku Cpj 70/75 zo 17.03.1976 č. R 14/1976 k pojednávaniu vyslovil: „Za prvé pojednávanie treba považovať iba také pojednávanie, na ktorom došlo k prejednávaniu veci. Slovom „pred prvým pojednávaním“ nemyslí sa, pravda, každý súdny úkon, o ktorom bola spísaná zápisnica na formulári pre zápisnice o pojednávaní, ale iba pojednávanie vo veci, to znamená, na ktorom došlo aspoň k prednesom účastníkov vo veci samej. Ak teda bol určený termín pojednávania, ale na tomto pojednávaní bolo zistené, že účastníkom nebolo upovedomenie o termíne doručené, a následkom toho došlo k odročeniu pojednávania, k pojednávaniu vlastne nedošlo. Rovnako treba posudzovať prípad, ak došlo k odročeniu pojednávania preto, lebo účastníci sa síce dostavili na pojednávanie, avšak ešte pred meritórnymi prednesmi žiadali o odročenie a ich návrhu súd vyhovel.“

14.1 Odvolací súd dodáva, že obligatórny súhlas žalovanej so späťvzatím žaloby upravený v § 146 ods. 2 CSP sa týka prípadov, kde určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z hmotného práva a v ktorých sa z povahy veci môže ktorýkoľvek z účastníkov právneho vzťahu žalobou domáhať tohto usporiadania (tzv. iudicium duplex). Ide najmä o veci vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov, o zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva, zrušenia práva spoločného nájmu bytu a pod. V prejednávaní veci, o určenie neplatnosti odstúpenia od nájmovej zmluvy, o takýto prípad nejde.

14.2. Súd sa námietkami odvolateľky v tom smere, že požaduje vo veci pokračovať a rozhodnúť, už ďalej z uvedených dôvodov nezaoberal a námietkam odvolateľky z tohto dôvodu nemohol vyhovieť. Z obsahu podaného odvolania nevyplývajú žiadne také dôvody považované za tak závažné, ktoré by opodstatňovali pokračovanie v spore a meritórne rozhodnutie proti vôli žalobcu. S poukazom na uvedené závery a konštatovanie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolacie námietky žalovanej odvolací súd nemohol považovať za dôvodné a spôsobilé ovplyvniť správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie o zastavení konania.

15. Odvolací súd považoval postup súdu prvej inštancie po späťvzatí žaloby za správny a preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom II. a III. výroku ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

16. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

17. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

18. Podľa § 396 ods. 1 CSP, ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

19. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 CSP tak, že žalobca, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný, má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanej v rozsahu 100%. O výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom podľa § 262 ods. 2 CSP.

20. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

7

25Co/23/2025

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).